

Dosarul nr. 2r-634/2019

prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud: V. Olărescu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

DECIZIE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Valentina Staseva, reprezentată de avocatul Corjan Angela,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Staseva împotriva Eugeniei Arap, Anei Baracioc și Primarului satului Dănceni, raionul Ialoveni, intervenienți accesorii Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral Teritorial, filiala Ialoveni, Inspectoratul Fiscal de Stat Ialoveni, Natalia Raiu și Nicolai Raiu cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrare în posesie și recunoașterea dreptului de proprietate la cota-parte din imobil în mod succesoral, delimitarea proprietății comune pe cote-părți asupra casei de locuit și a terenului aferent, anularea contractului de donație și declararea nulă a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren,

împotriva încheierilor din 05 septembrie 2019 și din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 05 mai 2016, Valentina Staseva a depus cerere de chemare în judecată împotriva Eugeniei Arap, Anei Baracioc și Primarului satului Dănceni, raionul Ialoveni, intervenienți accesorii IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral Teritorial, filiala Ialoveni, Inspectoratul Fiscal de Stat Ialoveni, Natalia Raiu și Nicolai Raiu, prin care a solicitat constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrare în posesie și recunoașterea dreptului de proprietate la cota-parte din imobil în mod succesoral, delimitarea proprietății comune pe cote-părți asupra casei de locuit și a terenului aferent, amplasate în satul Dănceni, raionul Ialoveni, anularea contractului de donație nr. XXXXX din 13 august 2012 și declararea nulă a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXXX din 09 iunie 2005.

Prin hotărârea din 02 mai 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 03 iunie 2019, Valentina Staseva, reprezentată de avocatul Angela Corjan, prin intermediul oficiului poștal, a

depus apel, prin care a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii. Totodată a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea apelantei Valentina Staseva, reprezentată de avocatul Angela Corjan cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse, pe motiv că nu corespunde cerințelor art. 364 și art. 365 din Codul de procedură civilă, acordându-i termen de 15 zile din momentul comunicării încheierii, pentru a înlătura neajunsurile expuse în numita încheiere. Totodată, s-a explicat că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită fără examinare.

Instanța de apel a expediat încheierea din 05 septembrie 2019, avocatului Angela Corjan, prin intermediul poștei electronice indicate în mandatul avocațional și în cererea de apel declarată, care a recepționat încheierea la 23 septembrie 2019, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei. Astfel, termenul limită de înlăturare a neajunsurilor pentru parte a fost data de 08 octombrie 2019, inclusiv.

Prin încheierea din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Valentina Staseva, reprezentată de avocatul Angela Corjan, împotriva hotărârii din 02 mai 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău; s-a remis apelantei cererea de apel cu toate documentele anexate; s-a restituit apelantei Valentina Staseva taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel în sumă de 150 de lei.

La 16 octombrie 2019, Staseva Valentina, reprezentată de avocatul Corjan Angela, a declarat recurs împotriva încheierilor din 05 septembrie 2019 și din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea acestora, repunerea în termen a prezentării cererii de apel motivate cu acordarea unui termen suplimentar rezonabil.

În motivarea recursului a invocat că consideră încheierea instanței de apel pasibilă casării, deoarece au fost interpretate eronat normele legale aplicabile speței.

Totodată, avocatul Angela Corjan a specificat că Valentina Staseva nu a primit hotărârea motivată din 02 mai 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, astfel a fost în imposibilitate de a depune cerere de apel motivată.

Mai mult ca atât, conform noilor modificări la art. 232 Cod administrativ, se statuează că motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, sugerând că în prezenta cauză Valentina Staseva a înaintat pretenții inseparabile de drept administrativ și de drept civil.

A relatat avocatul Angela Corjan că la 10 octombrie 2019 a fost întocmită cerere de apel motivată și depusă prin cancelaria instanței la 11 octombrie 2019, totodată fiind depusă și o cerere de repunere în termen pentru prezentarea motivării apelului.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 10 octombrie 2019. Astfel, recursul declarat la 16 octombrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza

dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea apelantei Valentina Staseva, reprezentată de avocatul Angela Corjan, privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse, pe motiv că nu corespunde cerințelor art. 364 și art. 365 din Codul de procedură civilă, acordându-i termen de 15 zile din momentul comunicării încheierii, pentru a înlătura neajunsurile expuse în numita încheiere. Totodată, s-a explicat că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor instanței de apel, cererea de apel va fi restituită fără examinare.

Astfel, prin încheierea din 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Valentina Staseva, reprezentată de avocatul Angela Corjan, împotriva hotărârii din 02 mai 2019 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău; s-a remis apelantei cererea de apel cu toate documentele anexate; s-a restituit apelantei Valentina Staseva taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel în sumă de 150 de lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată a fost adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementau acțiunile instanței la acea fază a procesului.

În susținerea acestei concluzii urmează a reține și prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect nu a dat curs cererii de apel și ulterior a restituit cererea de apel, deoarece apelanta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii din 05 septembrie 2019 și nu a prezentat cererea de apel motivată.

În această ordine de idei urmează de specifică că recurenta a cunoscut despre emiterea încheierii instanței de apel din 05 septembrie 2019, deoarece prin intermediul poștei electronice indicate în mandatul avocațional și în cererea de apel, avocatul Angela Corjan a recepționat încheierea la 23 septembrie 2019, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei.

În conformitate cu art. 105 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt

mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Prin urmare, în speță, se reține că apelantei, deși, i-a fost comunicată încheierea prin care a fost obligată la înlăturarea neajunsurilor încă în data de 23 septembrie 2019, aceasta nu a îndeplinit integral și deplin indicațiile și nu a înlăturat toate neajunsurile expuse de instanță, până la 08 octombrie 2019, inclusiv.

Astfel, soluționând chestiunea de punere pe rol a cererii de apel depuse de Valentina Staseva, reprezentată de avocatul Angela Corjan, instanța de apel întemeiat a constatat necesar a restitui cererea de apel, deoarece apelanta nu a îndeplinit, în termenul acordat indicațiile instanței de apel, stabilite prin încheierea din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, emisă în conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Or, în conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În corespundere cu art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

La caz, termenul-limită pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel a fost data de 08 octombrie 2019, inclusiv.

Astfel, se atestă că apelanta/ recurentă nu a înlăturat neajunsurile în interiorul termenului acordat, prin ce a ignorat indicațiile instanței de apel, din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, cererea de apel motivată a fost prezentată abia la 11 octombrie 2019, după expirarea termenului de îndeplinire a actului de procedură.

Mai mult, Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurentei precum că apelanta a solicitat și repunerea în termenul de îndeplinire a actului de procedură, motivând că conform noilor modificări a art. 232 din Codul administrativ, se statuează că motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, deoarece, în speță, litigiul a fost examinat în ordine civilă, prin urmare speței date sunt aplicabile prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În corespundere cu prevederile art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Totodată, art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, statuează că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Prin prisma normelor precitate Colegiul relevă că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe și instituirea unor termene, după a căror expirare, valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă. Iar efectuarea repunerii în termen este condiționată de existența motivelor întemeiate de omitere a acestuia și prezentarea probelor care adevăresc motivele existente.

Colegiul susține că, Valentina Staseva, reprezentată de avocatul Angela Corjan, nu a depus diligența necesară în vederea realizării eficiente a propriei căi de atac, deoarece, acesteia îi revenea obligația pozitivă de a înlătura neajunsurile cererii de apel în termenul-limită acordat de instanță, protejând astfel drepturile sale de acces la justiție.

Colegiul notează că CtEDO, în jurisprudența sa, promovează cu consecvență, cu titlu de principiu, obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile. Totuși, dreptul la o instanță nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea cauza Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Subsidiar, instanța de recurs constată că Staseva Valentina, reprezentată de avocatul Corjan Angela a fost obligat să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunii sale, având în vedere faptul că cadrul legal, la acest compartiment, este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

În această ordine de idei, Colegiul reține că instanța de apel a respectat dispozițiile art. 369, alin. (1), lit. a) în coroborare cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, iar alegațiile recurentei precum că încheierile instanței de apel din 05 septembrie 2019 și 10 octombrie 2019 sunt neîntemeiate, nu pot fi reținute, reieșind din raționamentele descrise supra.

În susținerea celor relatate, Colegiul consideră necesar a releva și prevederile art. 10 Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Valentina Staseva, reprezentată de avocatul Corjan Angela.

Se mențin încheierile din 05 septembrie 2019 și 10 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Staseva împotriva Eugeniei Arap, Anei Baracioc și Primarului satului Dănceni, raionul Ialoveni, intervenienți accesorii Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Serviciul Cadastral Teritorial, filiala Ialoveni, Inspectoratul Fiscal de Stat Ialoveni, Natalia Raiu și Nicolai Raiu cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii prin intrare în posesie și recunoașterea dreptului de proprietate la cota-parte din imobil în mod succesoral, delimitarea proprietății comune pe cote-părți asupra casei de locuit și a terenului aferent, anularea contractului de donație și declararea nulă a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat